

Izdavatelj in urednik:
Andrej Žumer,
nadučitelj in c. kr. okrajni šolski nadzornik.

Št. 14.

Ljubljana, 16. mal. srpana 1892.

XXXII. leto.

Vsebina. T. Petrovec — Čemšenik: Kako vzbujaj učitelj pri učencih veselje do učenja? — J. Marn: Knjiga Slovenska. — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Listek. — Naši dopisi: Iz postojinskega okraja. — Iz Krškega. — Iz Dobrnica. — Iz Hrušice v Istriji. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Kako vzbujaj učitelj pri učencih veselje do učenja?

Vsak, kdor se je kdaj bavil ali se še bavi z odgojo in poukom mladine, pritrdil mi bode, da je posel učitelja-odgojitelja težak in odgovoren. Nečem tu navajati vsakeršnih težkoč in ovir, katere se stavijo učitelju pri njegovem delovanju na pot, saj jih vsak izmed nas v obilni meri izkuša. Navzlic vsemu trudu in prizadevanju pa učitelj marsikterikrat pri otrocih vender ne doseže zaželjenega uspeha, kar ga dela zlovoljnega in mu greni poklic. Ako pa se vprašamo, kaj utegne biti temu vzrok, opazimo, da čestokrat ni znal pri učencih vzbuditi prepotrebne veselja do učenja. Kako naj učitelj v tej stvari postopa, pojasniti hočem z nekaterimi besedami. Poglavitna skrb mu bodi:

1. Ljubeznjivo ravnanje z otroci. Posebno naj učitelj s prvenci previdno ravna, kajti vsaka beseda, vsako svarilo, posebno pa vsaka, sama na sebi

še tako neznatna kazen na nje premogočno vpliva. Tu se nudi učitelju prilika, da si pridobi otroško zaupanje in ljubezen, vsled česar otroci vse njegove želje in povelja ne iz strahu pred kaznijo, temveč z istinitim veseljem izpolnujejo. Od ravnanja učiteljevega v prvih šolskih dneh je največ zavisno, se li šola otrokom priljubi ali pristudi, bodo li imeli veselje do učenja ali ne. Vsakdanja skušnja pa nas uči, da se mora učiteljeva ljubeznjivost podvojiti pri onih nesrečnih bitjih, ki imajo kako duševno ali telesno hibo. Taki učenci mnogo vplivajo na uspeh in napredek pouka, zato naj učitelj posebno na nje pozornost obrača, zato naj skrbi, da si take nesrečneže z ljubeznjivostjo pridobi. Že ko prvič prestopi šolski prag, prinese tak otrok navadno obilico bridkihkušenj in spominov s seboj. Zasramovali so ga njegovi vrstniki, celo roditelji se mnogokrat tako izpozabijo, da take malo nadarjene, ali te-

lesno pohabljenе otroke prezirajo, ali pa jim vsaj ne izkazujejo jednake ljubezni, kakor njihovim srečnejšim bratcem ali sesticam. Ne moremo se tedaj čuditi, da tak nesrečnež z nekako bojaznijo stopi prvičkrat v šolsko sobo. Kakor pa cvetka odpira čašo dobrodejnim žarkom vzhajajočega solnca, tako odpre se tudi srce otroško vsled ljubeznjivega ravnanja učiteljevega. Ako pa je učitelj to dosegel, navdajati ga sme zavest, da pri taki mladini njegov trud ne bode zaman. Otroci bodo radi pohajali šolo ter dobili veselje do učenja, ubogali bodo ne le na besedo, ampak tudi na pogled ljubljeneega svo-svojega učitelja. Kdor si je na ta način pridobil srca otroška, stori ž njimi lahko kar mu drago, kajti oklenejo se ga z vso ljubeznijo, katere je zmožno njihovo sprejemljivo srce. Varuje naj se pa učitelj tudi, da otroci na njem ne opazijo vsakoršnih slabostij in napak, ker le potem imajo potrebno spoštovanje do njega. Otroci so bistrourni opazovalci, predno učitelj ve, opazili so napake njegove in potrebno spoštovanje je izginilo.

2. Stroga nepristranost. Učitelj naj v pohvali in kaznovanju, kakor tudi pri presojevanju otroških zmožnostij in pridnosti njihove kaže, da je vsem jednako nepristrank sodnik; otrok imovitih kakor ubogih, imenitnih kot priprostih roditeljev bodi mu jednak, vsaj mu je pri vseh v jednaki meri nadomestovati stariše. Malokatera reč zamore otroku tako hitro zagreniti veselje do učenja, kakor pristranost učiteljeva. Ne mislimo, da imajo le odrasli čut za osobno čast in pravico, ne, tudi v otroškem srcu ima ista globoke korenine, in gorje onemu, kdor se brezmi-selno dotakne tega neprecenljivega zaklada. Da pa more učitelj v tej stvari pravilno postopati, ozirati se mu je tudi na individualnost otroško; resna beseda, za katero se neposlušen otrok niti ne briga, izvabi rahločutnemu solze v oči, raniti ga more v dno srca. Ni pa dobro, da učitelj otroke prepogosto hvali; prijazen po-

gled, bodreča beseda zadošča, da otrok spozna in ve, kdaj je učitelj ž njim zadovoljen; kmalu spoznava, da mu učitelj vidi v srce, in resen, pa ob jednom dobrohoten opomin, prijazen pogled, s katerim kaže učitelj svojo zadovoljnost, pridobiva mu pri otrocih več ugleda in spoštovanja, kot večkratna graja ali gostobesedno hvalisanje.

3. Prepričaj otroke o koristi tega, česar se učé. Sami po sebi vemo, da se človek rajši uči onih stvari, ki mu pozneje morejo hasniti pri katerikoli priliki; isto je pri učencih. Učitelj kaži jim v živih in resničnih vzgledih, kdaj in kako je koristilo temu ali onemu, ako se je marljivo učil, kolikrat pa marsikomu škodovalo, ako potrebnih stvari ni znal. To jih vspodbuja k marljivosti, da nauk želneje vsprejemajo in si ga trdneje vtisnejo v spomin in srce, kajti: „Exempla trahunt!“

4. Učitelj kaži pri pouku vedro lice in veselo srce. Kako naj se učenec zanima za nauk, ako vidi, da učitelj čmernim licem in nejevoljen poučuje. Res, da ni lahka naloga kazati se otrokom vselega navzlic mnogim težavam in nadlogam, ki jih ima učitelj prenašati, a s samozatajevanjem doseže se tudi to. Ko prestopi učitelj šolski prag, odlóži svoje vsakdanje skrbi, svoje čmerne misli in bodi vesel med neskrbno in nedolžno mladino. Ako stopiš pobitega srca in mrkega obraza v veselo družbo, zabava mahoma preneha, vsi prisotni osupnejo. Tako je tudi v šoli. Ako učitelj pride med neskrbne otroke s čmernim obrazom, jih oplašči ter jim pobije srce, da se ga nehoté bojé in tudi nimajo veselja do učenja.

To veselje jim pa nadalje budi:

5. Zanimiv pouk. Učitelj vzbujaj z besedo zanimanje otroško za predmet, ki ga obravnava; da pa mu je to možno, potrebno je pred vsem, da sam kaže zanimanje za stvar, učenci naj mu na obrazu beró, da ga prošinja ljubezen do predavane stvarine. Saj pa to tudi kmalu opazijo;

le pogledjmo s kakim zanimanjem slušajo učitelja, opisujočega jim krasoto rodne naše zemlje, govorečega o junacih, ki so proslavili svoje ime v vojnah za cesarja in dom. Tudi najnavadnejša stvarina postane zanimiva, ako jo ume učitelj obravnavati vsestransko. Nikar pa ne misli, da le z novimi reči moreš učence pazljive ohraniti in pouk zanimiv storiti. Tudi že znano ima isto moč, le prav je treba obravnavati. Ne podajaj otroku mnogo na jedenkrat, kar pa mu podaš, bodi dobro; novo stvarino zidaj na prej obravnavano, neznano združuj z znanim in pouk je zanimiv. Učitelj tudi sam ne govori preveč, temveč z dobro premišljenimi nalogami in spretnimi vprašanji vspodbujaj otroke k samostalnemu delovanju; kar sami najdejo, jih dvojno veseli in jim daje zaupanje v lastno moč. Tako učitelj vzbuja

moči učenceve ter mu vabi misel za mislijo iz duše njegove.

Resnica pa je tudi, da marsikateri učenec po svojem izstopu iz šole izgubi mnogo prejšnjega zanimanja in veselja do učenja, a krivde ne moremo v tej zadevi pripisovati niti učitelju, niti učencem, ako pomislimo, da se mora večina izmed njih prezgodaj boriti za vsakdanji kruh; vendar pa vsaj nekateri ohrani je to veselje še v poznejših letih, prebirajo zabavne in poučne knjige ter s tem dajejo lep vzgled svojim vrstnikom in nekdanjim tovarišem. Ako je učitelj na ta način vcepil mladini veselje do učenja, preverjen bodi, da seme, katero je sejal, ni palo na kamenita tla, temveč v dobro, rahlo zemljo, kjer bode čvrsto kalilo in veselo rastlo, slednjič pa rodilo stoteren sad. **T. Petrovec — Čemšenik.**

Knjiga Slovenska

v

XIX. veku.

*

Andrej Zamejic (Zamejc) r. 20. nov. 1824 v Horjulu, mašnik l. 1848, grajski duhoven in učenik pri baronu Lichtenbergu v Prapračah l. 1849, katehet v dekliških šolah nunskih l. 1850, v zglednih ljudskih l. 1852, učitelj katehetike v bogoslovju, l. 1865 profesor duhovnega pastirstva in metodike, l. 1880 kanonik stolne cerkve, goreč podpornik dobrodelnih društev, vesoljni dobrotnik.

Za slovenščino se je vnel vže domá, kjer je duhovni pastir takrat bil vrli Fr. Veriti. V bogoslovju bil mu je profesor Fr. Metelko, čegar nauke si je prilastil popolnoma, da mu prav gladko teče peró slovensko. Kot ud slovanske knjižnice bogoslovske je poleg slovenskih, kranjskih (Metelko, Baraga), koroških (Gutsman) in štajarskih (Krempl, Volkmer) zvesto pre-

biral slovnice in slovarje ilirske, pesni St. Vrazove, letopise Jordanove, vzajemnost Kolarjevo, starožitnosti Šafaříkove itd.

Kakor Vodnik — spisal je naprošen tudi A. Zamejc slovensko knjigo: „Nove kuharske bukve“ ali nauk, nar boljši in nar imenitniši jedila brez posebnih stroškov perpraviti. Z 200 jedilnimi listki. — Knjiga perviga natisa 1850, družiga pa je v Ljubljani l. 1861. 8°. II. str. 332 (+ 11 z obsegom). Nat. in zal. J. Blaznik. V predgovoru pravi na pr.: „Žene in dekleta!... Razun bukvic, ki jih je bil Vodnik spisal, še ni dozdam nobenih drugih v slovenskim jeziku pisanih kuharskih bukev na svitlim. Prejmite torej blagovoljno nove kuharske bukve, ktere vas bodo podučile v vsim, kar koli vam je vediti treba, znane in neznane, neimenitne in imenitne jedila tako

dobro pripraviti, de bodo vsim prijetne in tečne“ itd. V Prapračah 1849. **A. Z.**

Jezusa in Marije dvoje najsve-tejših Serc. Molitevne bukve za vse, ki Jezusovo in Mariino serce pobožno ča-stijo, in zlasti za brate in sestre teh ne-madežanih Serc. Spisala po najboljših iz-verkih L. Jeran in A. Zamejc. S 3 po-dobami. V Ljubljani 1850. 12. 437. Gion-tini. — V. 1875. 12. 528.

Lilija v Božjim vertu ali deviški stan, njegova lepota in pomočki ga ohrani-ti. Po spisih sv. Alfonsa Liguorskiga. S podobo. Na svetlo dala L. Jeran in A. Zamejc. V Ljubljani 1851. 8. 75. — IV. 1880. 8. 220. — V. 1889. 8. 251.

Stežica v nebesa. Bukvice pridnim otrokam namesto podobic. Na svetlo dala L. Jeran in A. Zamejc. V Ljubljani 1852. — IV. 1892.

Kratek Katekizem v vprašanjih in od-govorih, spisal J. Kek l. 1838. — Ta ka-tekizem se je sprejel v ljudske šole; po-pravljjal ter pomnoževal ga je katehet A. Zamejc, in tiskan od l. 1852 in 1855 mnogokrat je sedaj v rabi pod naslovom na pr.: „Kratki Katekizem v vprašanjih in odgovorih za ljudske šole ljub-ljanske škofije“. V Ljubljani 1882. 8. 96. Nat. in zal. J. Blaznikovi nasledniki (Je-zičnik XXIV. 1886 str. 27).

Zgodnja Danica. Katolišk cerkven list. Odgovorna vrednika Luka Jeran in Andrej Zamejc l. 1852 in 1853 do št. 26, kjer L. Jeran namenjen za misijonarja v srednjo Afriko pravi: „Danico pa, ki se dans ž njo poslovim, priporočim še na-dalje vsim Slovencam; s pomočjo Božjo in dobrotnih podpornikov in s trudam spretniga in marljiviga g. vrednika se bo ona gotovo med Slovenci vedno bolj raz-širjala, in — ako Bog da — tudi v pri-hodnje iz srednje Afrike še marsikterih mikavnih novic donašala“. — Drugo pol-letje 1853 in celo leto 1854 bil je odgo-vorni vrednik Andrej Zamejc, kateri v povabilu na naročbo za l. 1855 str. 216 piše: „Z novim letam se bo verli gospod

Luka Jeran, čigar zdravje se je, hvala Bogu! dobro popravilo, vredništvu Zg. Danice pridružil, gotovo v veliko veselje vsim Slovencam, katerim je njegovo spretno pero dokaj znano“. — Vredovala sta potem Danico skupaj l. 1855 in 1856 do št. 10, v kateri v slovó pravi Jeran: „Moj so-vrednik in prijatelj, č. gosp. A. Zamejc, je zavoľjo boľehnosti in vredniških pritežnost po nasvetu zdravnikovim od daljniga vre-dovanja odstopil in o ti priliki vsim pod-pornikom priserčno zahvalo razodene itd. (str. 44)“.

Cerkveni Govornik slovenskiga duhovstva za vse nedelje in zapovedane praznike skozi leto. Na svetlo dajo ne-kteri Ljubljanski duhovni. I. Tečaj. V Ljubljani 1856. 8. 524. Nat. J. Blaznik. Izhajal je po zvezkih I—III l. 1855 in IV. l. 1856. Mej sotrudniki (Dr. A. Čebašek. Luka Jeran. Janez Stritar) bil je tudi Andrej Zamejc (Danic. 1855 str. 92).

Sveto Pismo stare in nove zaveze z razlaganjem . . dr. J. F. Allioli . . po po-velji kneza Antona Alojzja. V Ljubljani 1856—59 v VI zvezkih. Nat. J. Blaznik. Mej sodelavci in pomočniki je bil Andrej Zamejc, katehet v ljubljanskih zglednih ljudskih šolah in učenik katehetike. Knjige, katere je po prejetem navodu vravnal in poslovenil, so: Dvoje bukve Makabejcov. IV. str. 759—869. Evangelii sv. Marka in sv. Lukeža. V. str. 136—163. List sv. Ja-kopa aposteljna VI. str. 358—372 in list sv. Juda aposteljna str. 417—420. „Upati je, da se ne bodo pri natiskovanji tega imenitniga dela kake veči tiskarne pomote vrinile, ker že zgorej imenovana sodelavca Zamejc in Jeran perve stise prav pridno in skerbno pomagata Jurju Volcu pregle-dovati in popravljati (Predgov. str. XIV)“.

Veliki Katekizem za ljudske šole (Za četrti razred). Na Dunaji 1861. Po tem večkrat tiskan na pr. l. 1882. 8. 216. V c. kr. zalogi šolskih bukev. Nat. K. Gorišek.

Kalvarija ali premišljevanje Jezu-soviga terpljenja v petnajst križevih potih

z navadnimi molitvami. Na svitlo dal Jožef Zupan. V Ljubljani 1862. 8. VI. str. 450. V predgovoru se bere: Slovensko prestavo sta napravila častita gospoda duhovna L. Jeran in A. Zamejic, in nju spise pregledali so visokoč. g. korar J. Volč.

Dušna Hrana za katoliške deržine ali keršanski nauk in življenje svetnikov s podobami. V Ljubljani 1864. 4. 44. Po Mehlerju spisal A. Zamejic. Do l. 1869 je prišlo na svetlo zvezkov I—X str. 420. Zal. J. Giontini. Nat. J. R. Milic.

Berila ali listi in Evangelii v nedelje, praznike in imenitniši godove clega leta z navadnimi molitvami pri očitni službi Božji. Z dovoljenjem preč. in mil. g. Jerneja, kneza in škofa. V Ljubljani 1870. 8. 706. Kazalo. Zal. in na prodaj ima M. Gerber. Nat. J. R. Milic. Posebej tiskane so tudi: Molitve pri očitni službi Božji. V Ljubljani 1870. 8. str. 64. Gerber. Milic.

Nar lepši čednost in nar gerši pregreha. Po nemški spisal dr. J. Zwerger; poslovenila mašnika ljubljanske škofije — jedno polovico kan. A. Zamejic, jedno pa K. Klun — zal. in na svetlo dal J. Zupan. Tisk. Blaznikovi nasledniki. V Ljubljani 1879. 8. VII. 355.

Kot profesor duhovnega pastirstva je nauk mnogotero poživiljal, posebej spisal bogoslovcem Napeljevanje k spovedovanju, Nauk o sv. zakramentih itd. Primeri tudi: Kdo ima pravico postave dajati zastran zakona kot sv. zakramenta (Zg. Danic. 1868 str. 283 — 303)? **Z.** — Kot katehet in poznej kot profesor je presojeval in popravljaj brez števila pobožnih rokopisov in bukev, zlasti molitvenikov, nekaj naprošen po pisateljih in zakladateljih, nekaj pa v imenu knezoškofijstva. — Zvésto je slovenil višje pastirske liste in misijonske naznanila iz srednje Afrike i. t. d.

Družbo sv. Detinstva je priporočil bil že l. 1850 v Danici (str. 139). V naši škofiji je pa „Misjon otrok“ prvi sprožil in spisal Juri Krašovic (r. 1811 u. 1884), kar je po Danici in tudi v posebej tiskanih knjižicah in podobicah nadaljeval L. Jeran, dokler se je tega misijonskega dela poprijel kanonik Andrej Zamejic, kateri je spisal „Nauk o sv. Detinstvu“ ter vredeje in spisuje misijonske sporočila „Dejanje sv. Detinstva“ celo sam — od V. zvezka doslej že do XII. — v poduk malim in odraščenim, vsem pač veren voditelj.

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

IV. Učiteljski tečaj na poljedelski šoli na Grmu.

Vis. c. kr. deželni šolski svèt razglašá nastopni razpis:

Z. 1345. Laut Note des krainischen Landesausschusses vom 22. Juni 1892 Z. 5173, wird der diesjährige Ferialcurs für zwölf Volksschullehrer an der Landes-Obst-, Wein- und Ackerbauschule zu Stauden in der Zeit vom 4. bis zum 24. August l. J., und zwar mit slovenischer Unterrichtssprache abgehalten werden.

Die Frequentanten dieses Curses erhalten in der Schule unentgeltlich Wohnung und eipe angemessene Wegentschädigung, wofür bei Benützung der Eisenbahn die Fahrgebühr III. Classe, sonst die Postfahrgebühr aufgerechnet werden kann; zu verpflegen haben sich die Frequentanten selbst, doch werden denselben für die Dauer des Curses Taggelder in der Höhe von 1 fl. 50 kr. gewährt.

Der k. k. Bezirksschulrath wird aufgefordert, die unterstehenden Volksschulleitungen hievon unverzüglich mit dem

Beifügen in Kenntnis zu setzen, dass die Gesuche um Aufnahme in den gedachten Curs längstens bis zum 18. Juli l. J. im Wege des k. k. Bezirksschulrathes hienamts einzubringen sind und dass bei der Aufnahme jene Bewerber in erster Linie werden berücksichtigt werden, welche

an Volksschulen dienen, bei denen Schulgärten bestehen.

K. k. Landesschulrath.

Laibach am 29. Juni 1892.

Der Landespräsident:

Winkler.

L i s t e k.

Listi slovenskega pesimista.

XIII.

Gospod urednik! Z nesrečno številko začenja današnji listek. Ominozno je število 13. Vender, ker smo učitelji navzlic vsemu pritisku od zgoraj, od zdolaj in Bog vedi še vse od kod, kolikor toliko napredni, in mene to število prav nič ne moti, upam, da tudi Vas ne spravi v zágato; saj smo pohlevni, pohlevni. Duh časa nas je tudi že toliko obsenčil, da ne verujemo vsake srednjeveške in ne novoveške čenče.

Sicer pa moram resnico povedati, da v sedanji vročini, v dobi pasjih dnij — teh imamo učitelji mnogo v letu — in kislih kumar nikdo ne piše rad in tudi jaz ne; prijetnejše je v hladni senci in veseli družbi kot za pisalno mizo sredi brenčečih in ne-brenčečih muh. Zato ne morem kaj, če uide tudi kakšna pikra, številka 13 je nesrečna številka in učiteljstvo ni tñalo, na katerem bi se vsak petelin repenčil.

Omenil sem zgoraj, da smo nekako napredni, da smo v duhu časa. Da, napredek, duh časa! To so lepe besede, a treba jih je tudi lepo umeti. Duh časa je ona neubranljiva sila, ki nas tira dalje, dalje ... kam? — za napredkom. O, to je nagla hoja. Vender jaz ne verujem onim, ki trde, da kdor ne koraka uprav vñtrieno in kakor bi rekli vojaki »taktisch« z duhom časa, zaostaja; in zopet se ne strinjam z onimi, ki mislijo, da treba orjaške korake, katere meri časovni duh, opazovati od daleč — z neko tesnosrčno observanco. Quod bonum est, tenete.

Za duhom časa se pomika izobrazba človeška, za njim napredek.

Kaj pa, če kdo na potu obnemore, zaostane, da ga duh časa prehiti? Obsedel je, in le za to, ker se ubraniti ne more, drvi ga tok napredka na pol zavestnega s seboj. Da-li more kranjski začasni učitelj s 360 gld. letne plače hoditi, ne 1 ali 2 km, recimo 100 km za duhom časa, o tem je sodba težavna, a vender ne težavnejša kot zadača: koliko prehiti duh časa v 2 ali 3 letih.

To je pa že hudo razmotrivanje, porečete gotovo g. urednik! Toda potrpíte; ni prehudo, kakor ni pre-

huda dosmrtna pokora v spomin rojstvene tristolnice J. A. Komenskega.

Duh časa zahteva, da smo vzorni, vzorni v vsem: v šoli, zunaj šole in vzorni tudi — v mošnji. Nekaj več drobiža bomo res dobivali v »kronah«, a več drobiža še ne bode več plačila. Kedaj neki urede našo valuto?

To ve sam Bog, kateremu je tudi znano, kdaj smo začeli in kedaj nehamo pred sl. deželnim zborom raztresati svoje moledovanje. Tudi to je menda duh časa, kali!

Oni dan sem bral v slovenskem listu, kako se poteza neka podružnica sl. c. kr. kmetijske družbe kranjske, da vodstvo omenjene družbe deluj na to, da bodo učitelji na deželi barem večji v obdelovanju šolskih vrtov.

Ko bi bil ta nasvet v kakšni lepši in drugačni obliki, ne bi ga niti omenjal, a ker se je hotelo bržkone s tem nekako pred svetom sumničiti tamošnje gg. kolege, ne morem molčati. O ti moj ljubi Bog, sem si mislil, in pomiloval tovariše. Samega sebe sem prašal, kje neki so ti gospodje dovršili učiteljske. Morda so celo spričevala ponaredili in tako prišli »kontrabant« v učiteljski krog. A, ne boš Jaka, premislim se in spomnim onega tovariša, ki je že s sedemnajstim letom po svojem srečnem rojstvu šolski voditelj. Da, taka mora biti!

Kinetijstvo se uči na pripravnici prav tako kot krščanski nauk ali zgodovina. Imamo sicer o metodi in obliki tega pouka sedaj nekoliko drugačne pojme kot na šolskih klopih; za to se pa ne da tajiti, da kdo ni usposobljen tudi v tem predmetu.

Resnica, dognana žalostna resnica je, da se pri nas stori za šolske vrte poleg »mastnih« nagrad baš toliko, kolikor hoče slavní krajní šolski svet; in da je res duh časa že moral prebiti one, ki mislijo, da je učiteljstvo tarča, kamor sme vsakdo zaganjati svoje — kozle

Zdaj je tudi doba raznih učiteljskih shodov, ko si drug drugemu tožimo svoje težave, drug drugega bodrimo na težavnem potu življenja. In čudno to, g. urednik, svojemu stilu ne pripisujem tolikega upliva, sam bi se ga ustrašil: sleharni učitelj sodi o naših razmerah pesimistiški, uzrok mora biti kje drugod

Bližajo se velike počitnice, ž njimi tudi preoblično in pouku kvarno učiteljsko preseljevanje iz jednega kota domovine v drugi. No, pa bodi že kakorkoli: zapustili bomo šolske skrbi, šolski prah in ne-

znosno vročino. Bog daj, da bi počitnice vsem veliko koristile, oživele izgubljene nade, okrepile up v bodočnost, da nikdo med nami — če tudi v «Tovariši» še ostane — ne bode več
pesimist.

Naši dopisi.

Iz postojinskega okraja. (Okrajna učiteljska konferencija). Točno ob $\frac{1}{2}$ 11. uri je otvoril skupščino c. k. okrajni šolski nadzornik g. J. Thuma, pozdravil skoro polnoštevilno navzočno učiteljstvo, omenil našega presvetlega cesarja, najvišjega zavetnika šolstva, na kar je zbrano učiteljstvo naudušeno zaorilo trikrat: «slava!» — Gosp. nadzornik je potem v imeni vseh navzočnih pozdravil prebl. g. c. kr. okr. glavarja markiza Gozanija, čemur je sledil gromoviti «živio!» Gospod markiz je zares priljubljen med nami.

Ko je še g. predsednik predstavil v naš okraj na novo došle učitelje in učiteljice, bila sta po navetu g. A. Skale «per acclamationem» voljena zapisnikarjema gospodč. M. Pajser in g. J. Verbič iz Trnovega.

Gospod nadzornik je potem obširno poročal o stanju šol in izjavil, da so uspehi sploh povoljni. Tu in tam se še dobi kakšna napaka glede metode, discipline, gradiva itd.; vidi pa se povsod, da se vsakdo trudi napredovati in popolnjevati svoje znanje, svojo prakso.

Poročilo je napravilo ugoden utis in bilo vsprejeto z odobravanjem. Za razne opazke smo g. nadzorniku prav hvaležni.

Gospod J. Hribar, ki je vsled g. T. Josina boleznj prevzel referat za oba, razlagal je umljivim načinom prednosti pokončne pisave. Vsakdo je spoznal, da je sedanja pisava posebno glede na zdravje in rast šolskih otrok kvarna. Skupščina je potem jednoglasno sprejela poročevalčev predlog, da se začni v prihodnjem šolskem letu v nekaterih šolah s pokončno pisavo. Dotični učitelji naj to naznanijo vsaj jeden mesec pred bodočo letno učiteljsko skupščino, da bodo poročali o uspehih.

Žreb je pogodil najprej gospo M. Moser-Steiner, da je prebrala svoj elaborat skupne naloge «Vzorno učiteljevo življenje v šoli in zunaj šole». Gospa poročevalka sicer ni merila referata s kilometri, marveč z umerjeno, premišljeno, tehtno besedo. Kar je povedala, bilo je jedrnato, posnemovalno.

Izmed učiteljev je sreča in številka zadela g. A. Levstika, da tudi on prebere svoje delo. Z navdušeno-prepričevalno besedo je g. tovariš pojasnjeval svoje misli o uzornem učiteljevem življenju. — Kakor menda vsi referati, tako je končal tudi njegov s tem, da bi se učiteljevo življenje znatno približalo

temu vzoru, ko bi bilo učiteljstvo stanu in dolžnostim primerno plačano.

G. Thuma, načelnik knjižničnega odbora, poročal je potem o stanju okrajne učiteljske knjižnice. Poročilo je bilo vsprejeto brez ugovora. G. Zaman je potem predlagal, da se spremeni pečat: «Bezirkslehrerbibliothek» v slovenski. Rekel je, pokazavši nam V. zvezek «Jurčičevih zbranih spisov», kateri je bil samo petkrat udarjen s pečatom, da mora pokojni Jurčič pač žalostno gledati z nebeških višav učiteljstvo postojinskega okraja, ki označuje njegova slovenska dela z nemško «Bezirkslehrerbibliothek». — Predlog je bil vsprejet jednoglasno.

Knjižnični odbor je ostal prejšnji, v stalnem odboru pa so postojinski gg. in g. Zarnik.

G. predsednik je potem še naznanil neke nove odloke šolskih oblastev.

Na to je staval g. A. Požar samostojen predlog, naj deželni šolski svet izda regulativ, kakšno in kolikošno bodi učiteljevo stanovanje. Sedaj se namreč dogaja, rekel je, da občina najme učitelju privatno stanovanje, ki pa nikakor ne zadostuje zakonitim in istinitim potrebam. Vsprejelo se je jednoglasno.

G. nadzornik potem sklene skupščino z vsklikom «slava» presvetlemu vladarju, čemu se je učiteljstvo naudušeno odzvalo in zapelo stoji cesarsko pesem.

Ostali čas pred obedom se je vporabil v to, da smo ogledali «razstavo pisмениh izdelkov in ženskih ročnih del nekaterih šol raznih kategorij».

Svoje izdelke je izločilo sedem šol, namreč: Postojina, Senožeče, Knežak, Šturje, Št.-Vid, Budanje in Lozice. — O vseh teh izbranih izdelkih otroške marljivosti in učiteljske skrbljivosti poročati in vse dostojno oceniti je težavno, da, nemogoče. Razstavo bi bilo treba študirati več dnij, da bi človek imel o nji vsaj nepopolno sliko.

Posebno lepa in mnogovrstna so bila rokodela postojinske šole. Tudi šturska šola je pokazala prav lepe in praktične izdelke. G. Josin je pokazal, kaj se lahko doseže s svojimi učenci v lepljenji ali kartonariji. To so bile res mične podobe.

Sploh mora vsakdo priznati, da je bilo videti v vseh izdelkih, pisмениh ali risarskih, leparskih kakor tudi v ženskih rokodelih, da se učiteljstvo trudi, da deluje vstrajno in pazi na vsak pogršek svojih učencev, sicer bi ne bilo možno, kaj tako dovršenega izložiti.

Skupni obed je bil pri g. Vičiču. Med mnogimi napitnicami je omeniti one g. nadzornika presvetlemu

cesarju in c. kr. okr. glavarju, ki nas je počastil s svojo navzočnostjo, jubilantu g. Petru Cebinu, ki praznuje letos štiridesetletnico svojega službovanja.

Učiteljstvo z g. c. kr. okrajnim glavarjem se je dalo fotografirati. Žal, da nekaterih slik ne bode v fotografiji, ker so bili predaleč strani, to je, še zraven jih ni bilo, tudi pri banketu ne. To ni lepo!

V veseli družbi nam je hitro potekal čas in le prerano smo se morali ločiti vsak na svoj dom z najlepšimi spomini o prošlem dnevu. Dal Bog, da obrode nauki, ki so je ta dan slišali, obilo dobrega sadu.

—o—

Iz Krškega. Letošnja okrajna učiteljska konferenca za krški šolski okraj bode v sredo dne 27. (sedemindvajsetega) mal. srpana 1892. l. v šolskem poslopju v Krškem. Začetek točno ob 9. uri dopoldne. Razven običajnih točk je na dnevnem redu tudi obravnava nastopnih predmetov:

a) Podrobni učni načrt za slovnico, pravopis in spisje za posamezne razrede in oddelke (skupine) raznih kategorij ljudskih šol v krškem šolskem okraju.

Ta načrt naj pisno sestavi vsak učitelj za svoj razred; o njem se je na večrazrednicah posvetovati pri domači učiteljski konferenci in tu določiti jednovit načrt za vse razrede dotične šole. Te izdelke je oddati prvosedniku okraj. učiteljske konferencije na dan konferencije. Poročevalci za vsako kategorijo šol se bodo določili pri konferenci.

b) Pretresovanje knjig za «šolsko knjižnico» v smislu ministerskih naredeb z dne 15. grudna 1871. l. št. 2802, z dne 12. mal. srpana 1875. l. št. 315, z dne 3. prosinca 1883. l. št. 13436 in z dne 16. grudna 1885. l. št. 23324.

Vsak član konferencije naj pisno navede vse njemu znane in za šolsko knjižnico primerne, kakor tudi neprimerne mladinske spise. (Pri neprimernih je na kratko navesti vzrok.) — Poročevalec se bode določil pri konferenci.

Iz teh poročil bode potem sestavil stalni odbor posebni zaznamek knjig, od katerih dobi vsaka šola jeden prepis.

c) Posvetovanje o načrtu za uravnavo šolskih vrtov, izdanem po vis. c. kr. deželnem šolskem svetu z ukazom z dne 9. rožnika 1892. l. št. 1236 (razpis c. kr. okraj. šolskega sveta z dne 21. rožnika 1892. l. št. 787).

Za to točko naj se pripravijo zlasti vsi učitelji-vrtnarji.

Poročevalec se bode določil pri konferenci.

Iz Dobrniča.

Tam dol' na Dolenjskem
Vas Dobrnič leži,
Že ime ti pove,
Da prida nič ni.

O ti hudomušni zlagatelj te pesmi! Da ima naša vas tako nesrečno ime — pišejo sicer navadno Dobrniče, a tukajšnje ljudstvo se v govoru sploh poslu-

žuje jednine: Dobrnič, — mi ne moremo zato; a da bi res nič prida ne bila, to, to nas peče. Res ni bog-sivedi kake imenitosti in posebnosti v nas, ali mora pa zato že biti zaničevana in zavržena? No, lepa farna cerkev z junaškim patronom sv. Jurijem, župnišče s kapelanijo ter šola — tudi ni tako malenkostno, da bi se smelo reči: «Prida nič ni». Če nas je prav mati narava z živo vodo po mačehino obdarovala, nam je v nadomestilo venderle postavila Lisec in Šmaver, katera dajeta dobro vinsko kapljico.

Kako pa se bode naša vas še povzdignila, ko bode v kratkem jel v bližini žvižgati «lukamatija». Do postaje Trebnje bomo imeli malo uro hodá, Tudi se čuje, da nam mislijo speljati ugodnejšo cesto do tja.

Toda vse to je še malo proti istini, da bode že letos popolnoma zgotovljeno novo jednónadstropno šolsko poslopje z dvema šolskima sobama in dvema stanovanjema. Kaj že pravi Slomšek? «Lepa cerkev in prostorna šola sta cele duhovnije čast in hvala, pa tudi hasen.» No, zdaj pa še kdo reči o Dobrniči: «Prida nič ni!»

Znamenito je to, da bode pri nas ravno v letu, v katerem se spomin šolskega velikana Komenskega tolikanj slavi, dozidana in morda tudi blagoslovljena in otvorjena šola. Skoro nehoté ga bomo s tem mi bolj počastili, kot marsikje.

Toda počasi! Komenski zahteva poleg drugega tudi: «Pri šoli bodi lep prostor za igre, ker igre se morajo mladini dopuščati, tudi naj ima svoj vrt, kamor naj se mladina pogosto pelje. Če bode šola tako urejena, dobé otroci veselje do nje ter bodo radi zahajali v njo. Ako so tam vse reči lepe, všeč so otrokom».

Tako Komenski. Kako bode pa pri nas? Poslopje bode že lično; saj trinajst tisočakov, kolikor se bode zanj izdalo, je tudi lepa vsotica, a prostora, prostora poleg šole ne bode: spredaj cesta, zadaj poljska steza in cerkvena njiva, ob straneh pa posestva g. Šenice. Ne bode prostora niti toliko, kolikor bi se ga neobhodno potrebovalo za napravo vodnjaka. Ha, ha! še za potrebno vodo vam ni bilo mar? Zdaj pa brez skrbi zopet rečem: «prida nič...!» Stoj, nagajivec, preden izgovoriš! Kar še ni, zna še vse biti. Li ne veš, da je stavbišče kupljeno od g. Šenice ter da je proti večerni strani ob cesti lep košček zemlje v podobi zagozde, katero je lastnik že na pol obljubil šoli brezplačno v last odstopiti.

Da bi se pa še kaj časa potem moglo z zidanjem vodnjaka odlašati, jako dvomim, kajti njega potreba je prekričeča, kot da bi se jo moglo prezreti, dasi je že šolska zgradba občini silno breme.

Kaj pa je z vrtom? Šolski vrt obstoji že delj časa pri naši šoli. Žal, da ne more svojemu namenu popolnoma ustrezati, ker je že sedaj preoddaljen; od novega šolskega poslopja pa še znatno bolj.

Temu v okom priti, je obljubil naš č. g. župnik pri preč. škofijstvu posredovati in prositi za dovolitev zamene primerne kosa cerkvenega sveta, ki je ravno poleg novega šolskega stavbišča, s sedanjim šolskim vrtom.

S tem činom bi se občini ozir. fari zelo ustreglo, kajti pripomoglo bi se pred vsem k izdatnemu vzgojnemu sredstvu, drugič pa bi bil ob jednom kras šoli — čast fari.

In tako bi h kratu najbolje tudi našega šaljivca ugnali v kozji rog.

Hrušica v Istriji. Pri okrajni učiteljski konferenciji na Volovskem dne 27. vinotoka p. l. izvolilo je zbrano učitelstvo Volovskega političnega okraja začasni «Odbor učiteljskega društva» tega okraja, in sicer: predsednikom g. Nikolaja Butkoviča, nadučitelja v Kastvi in tajnikom g. Slavoja Rajčiča, nadučitelja v Opatiji.

Z dopisom dne 23. vel. travna t. l. pozivlje odbor društvene članove na glavno skupščino, koja bode dne 18. in 19. maj. srpana t. l. Podgradom s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika osvrto na Jana Amosa Komenskoga.
2. Razprava o napametnom računanju u pučkoj školi.
3. Razprava o tumačenju štiva u pučkoj školi.
4. Razprava o poboljšanju učiteljskoga stanja i dotični predlozi.
5. Čitanje zapisnika odborskih sjednica.

6. Pregledanje i potvrđenje računa prošle godine, eventualno izbor triju revizora.

7. Možebitni predlozi.

8. Biranje odbora za novu upravnu godinu.

9. Carevka i učiteljska himna.

Početak prvi dan u 10 sati u jutro. Buduć se nitko od gg. članova nije prijavio za kakovo predavanje, ima se za gornje tri «razprave» svaki član što sdušniji i temeljitije pripremiti.

Dobrodošli biti će sva gg. prijatelji škole i učiteljstva.

Na ubavjest!

Preporuča se, da se svaki član-pjevač uvježba u svojem običnom glasu za sliedeće pjesme, što bi se prigodom zborovanja inogle odpjevati:

1. U boj! 2. Luna sije. 3. Predobri Bože. 4. Naprej zastava Slave. 5. Kje so moje rožice. 6. Liepa naša domovina. 7. Ko dan se zaznava. 8. Od Urala do Triglava. 9. Pojmo pjesmu (Zrinski-Frankopanka). 10. Laku noć. 11. Kom u hrvatskih žilah. 12. Naglo bratje. 13. Noćni stražari. 14. Ladija.

Mnogo sosedno-bližnjih učiteljev Goriške in Kranjske kronovine namerava k tej skupščini priti.

Hipoma, ko to pišem, dojde mi dopis od začasnega odbora učiteljskega društva glaseč se tako-le:

S razloga, što su mnogi od gg. društvenih članova nenadano pozvani k vojničkim vježbam, upravo u vrijeme kad je vrećena prva glavna skupština (18. i 19. t. m.), prenaša se ista na neizvjestno vrijeme.

Društveni vestnik.

Pedagogičsko društvo bode imelo letošnji občni zbor dne 27. maj. srpana t. l. ob 2. uri popoldne na vrtu g. Gregoriča v Krškem. Vspored: 1. Poročilo o društvenem delovanju preteklega leta. 2. Pregled letnega računa. 3. Volitev 3 pregledovalcev računov. 4. Volitev odbora. 5. Določitev letnine. 6. Nasveti. K obilni udeležbi vabi *odbor.*

Iz odborove seje vdovskega učiteljskega društva. Dne 30. rožnika je sklical predsednik vdovskega učiteljskega društva odbor, da se posvetuje o nekaterih važnih društvenih stvareh. Temu poklicu se je odzvalo 7 odbornikov, dva pa sta bila vsled nujnih opravkov zadržana se udeležiti posvetovanja.

Po prijaznem pozdravu predsednikovem na zbrane odbornike, naznani blagajnik M. Močnik, da se je vsprejel za uda vdovskega učiteljskega društva J. Janežič iz Doba. Učitelj F. Rus z Bleda pa je prošnjo za vsprejem umaknil. Nek društvenik je vplačal 10 gld. vstopnine; drugo obljubuje v kratkem plačati. Po mnenji necega odbornika taki člani, ki niso v teku dveh let zadostili društvenim terjatvam nimajo pravice do društvenih

dobrot, ako bi se pripetil slučaj smrti. Vsaj pravila tako govore in vplačani iznesek ostane društvu na korist. Drugi pa mislijo, da bi se ravno pri tem društvniku naredila neka izjema, ker je bil uže v prejšnjih letih ud vdovskega učiteljskega društva, a je izstopil, vplačavši 35 gld. vstopnine. Po kratkem razgovoru obvelja ta nasvet.

Dva druga učitelja sta sicer pristopila vdovskemu učiteljskemu društvu, a ne storita svojih dolžnost v zvezi večkratnemu opominjevanju. Odbor soglasno sklene, da se potrpi z njima le še do konca tekočega leta in da se potem, ako ne bosta vplačala vseh zaostalih zneskov, izbrišeta iz društvenih zapisnikov.

Nek odbornik celo meni, da bi se na novo pristopivši člani vpisali v posebno knjigo, in še-le potem, ko vplačajo vso pristopnino, šteli mej prave ude tega dobrodejnega društva. Kdor bi pa tega v teku dveh let ne storil, ostal bi le kot dobrotnik zaznamenan v društvenem zapisniku. Ta nasvet sicer ne obvelja, a vender se hoče v bodoče strožje paziti na čas vplačevanja.

Nek učitelj je pristopil društvu leta 1888., ker je pa še-le leta 1891. vplačal prvi iznesek 6 gld., smatrati ga je tudi od tega časa za uda. Učitelj J. je še nekaj na dolgu in obljubljuje v kratkem storiti svojo dolžnost, s čemur se odbor zadovolji. Prošnja bolnega učitelja se reši na posebno priporočilo dveh odbornikov s tem, da se mu dovoli 40 gld. podpore, koja pa se mu ima izplačati šele, ko se odpravi v kake toplice, da se bode ta denar namenu primerno uporabil.

Zopet nekdo drugi želi 100 gld. posojila in se ob jednom zavezuje dotično vsoto vrniti v 10 mesecih.

Ker je dotičnik dober in vesten plačnik, dovoli se mu naprošeno posojilo z zahtevo, da vroči odboru dolžni list in da plača 4 gld. obresti.

Občni zbor bode po nasvetu odbornikov Borštnika in Stegnarja dne 6. kimovca v mestni dvorani. Pred zborovanjem pa bode služil sv. mašo g. dr. Jare, predsednik vdovskega učiteljskega društva v cerkvi sv. Jakoba, pri koji bodo peli učitelji pevci.

Tajnik.

Dne 15. rožnika t. l. je imel odbor „Narodne šole“ svoje posvetovanje. Predsednik je poročal obširno o društvenem stanju, kar se je vzelo s pritrilom na znanje.

Glede ustanovnin se sklene, da ostanejo i nadalje ondi, kjer so bile naložene dosedaj t. j. v kranjski in mestni hranilnici in pri pomočnem društvu, ker je dobivala «Narodna šola» od vseh teh zavodov že večkratnih podpor.

Prošnji učitelja J. B. za podporo v šolskem blagu se ugoti; istotako se ugoti prošnji nekega župnika, ki ima šolo za silo. Poslednjemu se podari tudi globus, kojega je dala firma Giontini «Narodni šoli» v zameno knjižice «Pripovedka o vetru». Odbor je mnenja, da se imajo v prihodnje vzlasti šole za silo izdatneje podpirati in preskrbovati s potrebnimi učili iz zaloge «Narodne šole», ker se ravno te nahajajo največkrat po najrevnejših krajih.

Učitelj Z. je poslal «Narodni šoli» 10 gld. ustanovnine in prosi takoj nekaj podpore v šolskem blagu. Ta se mu sicer pripozna, pa le kot darilo, ne glede na to, da je vplačal ravno sedaj 1/2 ustanovnine. Predsednik omenja, da želi firma Giontini prevzeti vse knjižice «Pripovedke o vetru» in «Zabavišče» a 15 kr.

Odbor misli, da je ponudbo vsprejeti, da se vsaj nekoliko skupi za knjige, koje že delj časa leže ne-rabljene v društvenem arhivu. Nekaj iztiskov pa naj se vender še prihrani, da se bode lahko vsakomur ustreglo, kdor bi kdaj želel jedne imenovanih knjig. Glede oddaje tretjega glasovirja se sklene, da se ima še jedenkrat razpisati v «Učiteljskem Tovarišu», da se potem podari oni ubogi selski šoli, kjer se goji marljivo narodno petje. Zastran zaostalih vplačil pa se naroča predsedniku, da vse potrebno ukrene, da dospe društvo čim prej do svojega imetja.

Tajnik.

Vabilo. «Pedagogičsko društvo» se obrača tem pōtem do vseh slovenskih učiteljev in učiteljic, tako tudi do slovenskega razumnštva z nujno prošnjo da bi mu blagoizvolili pristopiti, ker le tedaj bode mogoče nadaljevati začeto pedagogičsko-slovstveno delo.

Ako se ozremo na smoter tega jedinega slovenskega pedagogičskega literarnega društva, menili bi, da ga ni učitelja, ni učiteljice, ki ne bi bil njegov podpornik, društvenik, sotrudnik. Žalibog, da temu ni tako, in le malo je število društvenikov. Skoro bi mislili, da slovenskemu učiteljstvu ni mnogo do tega, ima-li svoje literarno središče, ali ne!

(Konec prih.)

Iz postojinskega okraja. (Zborovanje okrajnega učiteljskega društva). Dan po okrajni učiteljski konferenciji se nas je zbralo lepo število učiteljev in krasen venec gospodičin učiteljic v Št. Petru. Zborovanje, katero se je vršilo v šoli, otvoril je g. predsednik Martin Zarnik ob 9 uri, pozdravil navzočne, pozdravil tudi g. dr. Kotzmutha, ki je prišel, da radovoljno poroča «o šolski higijeni».

Na to je poročal tajnik g. J. Verbič o društvenem delovanju v prošlem letu. Izročila se je diploma častnemu udu g. Gorupu na Reki, predložila so se sl. c. kr. vladi v potrdilo prenarajena društvena pravila glede osnove podpiralne zaloge, česar pa vlada ni potrdila. Odbor je imel dne 7. mal. travna t. l. sejo ter se posvetoval o slavnosti J. A. Komenskega in volil delegate «Zvezi». Izvoljeni so bili: gđc. V. Praprotnik, gg. A. Skala, J. Kostanjevec in Ivo Trošt. Ko je «slovensko učiteljsko društvo» slavilo Komenskega tristoletnico, izročila se je diploma častnemu članu g. Dimniku v Ljubljani.

Poročilo se je vsprejelo.

Potem je govoril g. dr. Kotzmuth «o šolski higijeni». Predavanje je bilo prav umljivo, poučno in praktično. Ko je g. doktor dovršil, bilo je živahno odobravanje.

G. c. kr. okrajni šolski nadzornik Thuma je predlagal gledé na to, da je bilo predavanje tako poučno, naj društveni predsednik naprosi g. doktorja, da izvoli izročiti svoj spis društvu, katero ga objavi v «Učiteljskem Tovarišu».*) G. doktor se je udal društvenemu sklepu.

Blagajnik gosp. Ivo Trošt je potem poročal o gmotnem stanju društva. Navzlic mnogim troškóm, ki je imelo društvo v prošlem letu, je financijelno stanje ugodno.

Tudi to poročilo je bilo vsprejeto.

V odbor so bili voljeni gg.: Zarnik predsednik, Jelenec namestnik, Judnič tajnik, Zaman namestnik, Trošt blagajnik, Punčah pevovodja, Šilc namestnik.

Prihodnji občni zbor bode meseca velikega srpana l. 1893. v Trnovem.

*) Radovoljno ustrezemo. Ured.

Posameznih predlogov je bilo mnogo.

G. Šilc je nasvetoval, da bi se znižala udnina, čemur se ni moglo ugoditi.

G. Skala je predlagal, da bi polovico letnine vsakega uda pošiljali sl. »pedagogičnemu društvu« za izdajane knjige, kar tudi ni obveljalo.

G. Zaman je nasvetoval, da pristopi društvo Ciril-Metodovi družbi kot vstanovni ud, kar se je sprejelo z odobravanjem in soglasno.

G. Fettich je želel, da izda društvo svojim udom vsprejemnice, kar je tudi obveljalo.

Na to je gosp. predsednik zaključil zborovanje s slavo-klicem posvetlemu cesarju. —o—

Vestnik.

Osobne vesti. Za gimnazij v Novem Mestu so imenovani ti-le gg. profesorji: Martin Petelin iz Ljubljane, Jeraj iz Novega Mesta in Pammer iz Trsta. Iz Novega Mesta je premeščen na ljubljanski gimnazij g. prof. Šega. — Gosp. Anton Lapajne, učitelj v Ribnici je dobil tretje službo na kmetijski šoli na Grmu. Gospa Arko-Schweiger iz Soderšice je dobila četrto službo na deški šoli v Ribnici; g. Alojzij Pin, učitelj na Brezovici pri Ljubljani pride na tretje mesto v Dol. Logatecu; g. A. Kleč iz Cerknice je imenovan za četrto mesto na nemški mestni deški šoli v Ljubljani; prvo mesto na dekliski šoli v Postojni je dobila gđ. A. Matanovič, drugo gđ. Vikt. Praprotnik in tretje pa gđ. Irma Furlan; drugo učno mesto v Planini je dobila dosedanja začasna učiteljica gđ. Olga Leskovic. Stalno so nameščeni na dosedanjih službah gg.: Janez Zupan v Dovskem, Luka Albrecht pri Sv. Ani nad Tržičem, Janez Cerar v Škocijanu pri Turjaku; gđ. Pavla Suwa v Dobropolji.

Za rokotvorni učiteljski tečaj na Dunaji so dobili podpore po 80 gld. in sicer od sl. deželnega odbora gg. Piš Rudolf iz Fužin, Josin Teodor iz Postojne, Andolšek Bernard iz Drage, Javoršek Anton iz Šiške, Verbič Jožef iz Trnovega; od kranjske hranilnice gg.: Benedek Jožef iz Planine, Kleč Avgust iz Cerknice, Nagu Feliks s Studenca, Repič Peter z Unca, Poženel Ivan z Rakeka. Poleg teh sta dobila od sl. deželnega odbora podporo gg. Novak Alojzij in Vogelnik Jožef iz Idrije.

Zrelostni izpit na ljubljanskem moškem učiteljski. Dne 14. t. m. se je končal zrelostni izpit s

prav dovoljnim uspehom. K izpitu so se oglasili in ga tudi prestali gđ. Marija Kalan, gojenka pri Uršulinkah v Škofji Loki, gg.: Alojzij Sachs, namestni učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani, Ivan Benedičič, Jožef Gabrovšek, Engelbert Gangl, Kornelij Iglič, Karol Javoršek, Anton Kos, Martin Matko, Miroslav Pretnar, Francišek Škulj, Ivan Vozel (učiteljski kandidatje četrtega leta).

Na c. kr. učiteljski v Kopru so se pričeli dne 27. m. m. zrelostni izpiti pod predstvom dež. šol. nadzornika g. A. Klodiča vit. Sabladoskega. Oglasilo se je 25 gojencev IV. leta in dva vnanja. Spričevalo zrelosti za pouk na šolah s slovenskim učnim jezikom je dobilo 10 kandidatov, za šole s hrvaškim učnim jezikom pa 5. Na italijanskem oddelku je dobilo 7 kandidatov spričevalo zrelosti. Nezreliu spoznani so bili trije kandidatje in jeden vnanji, drugi vnanji je dobil spričevalo zrelosti.

Šklep šolskega leta je bil na tukajšnji višji gimnaziji, na realki, na učiteljski z vadnico v petek 15. t. m. in na vseh mestnih ljudskih šolah pa v sredo 13. t. m.

„Kawkab Amerika“ (Amerikanska zvezda) zove se arabski časopis, ki je jel pred kratkim izhajati v Novem Jorku. Samo v imenovanem mestu ima že nad 7000 naročnikov. Iz tega se vidi, da tudi Arabci zelo napredujejo.

Knjigotržnica Giontinijeva ima v zalogi obilo krasnih raznovrstnih daril za pridne učence ob sklepu šolskega leta.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 899

okr. š. sv. Na ljudski šoli v Cerkljah, razširjeni na dva razreda, popolniti je stalno ali začasno drugo učiteljsko mesto z dohodki IV. plačilne vrste.

Prosilci (prosilke) za to službo naj svoje pravilno obložene prošnje predpisanim potem semkaj vložijo do dne 10. vel. srpana t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem
dne 8. mal. srpana 1892.

Št. 1680

okr. š. sv. V krškem šolskem okraji je stalno ali začasno popolniti sledeči učiteljski službi:

1. Drugo učiteljsko mesto na trirazredni ljudski šoli v Št. Ruprtu z dohodki IV. plačilne vrste;

2. tretje učiteljsko mesto na trirazredni ljudski šoli v Veliki Dolini z dohodki IV. plačilne vrste

Prosilci (prosilke) za te službi naj svoje pravilno obložene prošnje predpisanim potem semkaj vložijo do 25. mal. srpana 1892.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem
dne 25. rožnika 1892

Št. 556

okr. š. sv. Na trirazredni ljudski šoli v Višnji Gori se razpisuje v stalno ali začasno umeščenje tretje učno mesto s 500 gld. letne plače.

Prosilci za to službo naj pravilno opremljene prošnje predpisanim potem do 20. mal. srpana t. l. semkaj vložijo.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji
dne 28. rožnika 1892.

Št. 421

o. š. sv. Na štirirazredni dekliški ljudski šoli v Kranji je stalno popolniti četrto učno mesto z dohodki IV. plačilne vrste.

Prosilke naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potem semkaj vložé do dne 25. mal. srpana t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranji
dne 6. mal. srpana 1892.

Št. 621

o. š. sv. Na dvorazrednici v Smledniku pri Medvodah je stalno ali začasno popolniti drugo učno mesto z dohodki IV. plačilne vrste in jedno sobo za stanovanje. Prosilke naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potem semkaj vložé do dne 25. mal. srpana t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranji
dne 6. mal. srpana 1892.

Št. 798

okr. š. sv. Na jednorazrednici v Zalem Logu je s koncem tega šolskega leta stalno ali začasno popolniti mesto učitelja-voditelja z dohodki IV. plačilne vrste in prostim stanovanjem.

Prosilci naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potem semkaj vložé do dne 25. mal. srpana t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranji
dne 6. mal. srpana t. l.

Št. 828

okr. š. sv. Na jednorazrednici v Voklem je stalno ali začasno popolniti mesto učitelja-voditelja z dohodki IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

Prosilci naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potem semkaj vložé do dne 25. mal. srpana t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranji
dne 10. mal. srpana 1892.

Št. 429

okr. š. sv. Na jednorazrednici v Žabnici je stalno ali začasno popolniti mesto učitelja-voditelja z dohodki IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

Prosilci naj svoje pravilno opremljene prošnje semkaj vložé do dne 25. mal. srpana t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranji
dne 10. mal. srpana 1892.

Št. 510

okr. š. sv. Na jednorazrednicah v Petrovi Vasi in Črešnjevcu sta razpisani službi učitelja-voditelja z letno plačo 450 gld., doklade 30 gld. in prostim stanovanjem v stalno oziroma začasno umeščenje.

Prošnje je vlagati do dne 31. mal. srpana t. l. pri podpisnem uradu.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju
dne 25. roznika 1892.

Št. 778

o. š. sv. Na novoustanovljeni jednorazrednici v Lienfeldu razpisana je služba učitelja in voditelja z letno plačo 450 gld., opravilno doklado 30 gld. in prostim stanovanjem v stalno ali začasno umeščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim potem semkaj vlagajo v teku 4 tednov.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevji
dne 28. roznika 1892.

Št. 762

o. š. sv. Na jednorazrednici v Banjaloki razpisana je služba učitelja in voditelja z letno plačo 500 gld., opravilno doklado 30 gld. in prostim stanovanjem v stalno ali pa začasno umeščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potem semkaj vlagajo v teku 4 tednov.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevji
dne 24. roznika 1892.

Št. 558

okr. š. sv. Na štirirazredni ljudski šoli v Št. Vidu pri Zatičini je stalno ali začasno popolniti četrto učno mesto s 450 gld. letne plače.

Prosilci za to službo naj pravilno opremljene prošnje predpisanim potem do 20. malega srpana semkaj vložé.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji
dne 28. roznika 1892.

Br. 365

k. š. v. U ovom političkom kotaru imaju se popuniti sljedeća učiteljska mjesta:

1. Mjesta učitelja III. vrsti u mješovitih jednorazrednicah u Tatrach i Slivju sa slovenskim, u Brgradu i Lipi sa hrvatskim učevnim jezikom.

2. Mjesta učiteljica III. vrsti na mješovitih dvorazrednicah u Klani i u Jelšanah, prvo sa hrvatskim, zadnje s slovenskim učnim jezikom.

3. Podučiteljska mjesta na mješovitih dvorazrednicah u Rukavcu i u Lovranu s hrvatskim učevnim jezikom.

4. Mjesta podučiteljica na mješovitoj dvorazrednici u Sv. Mateja i na ženskoj dvorazrednici u Kastvu s hrvatskim učevnim jezikom.

5. Mjesto suplenta na dvorazrednici u Voloskom s talijanskim učevnim jezikom, hrvatskim i njemačkim kao predmet. (Godišnja plaća 400 fr., stanarina 50 gld.)

Natječajci za učiteljska mjesta u Tatrach i Lipi valja da su uzposobljeni za poučavanje katoličkoga vjeronauka.

Plaće i užiti skopčani s timi službami razvidni su u pokrajinskih zakonih 3. studenog 1874, zem. zak. broj 30, odnosno 14. prosinca 1888 zem. zak. br. 1 ex 1889.

Molitelj neka svoje obložene molbenice eventualno službenim putem do četirjuh tjedna ovamo ulože.

C. k. kotarsko školsko vijeće Volosko
1. srpnja 1892.

«Učiteljski Tovariš» izhaja na celi poli velike osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» prejemajo list za 2 gld. na leto, za 1 gld. na pol leta.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljano, Komenskega ulice št. 9; naročnino pa prejema gospod Fr. Kokalj v Ljubljani na Bregu št. 16.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.